

MELLECTA BRITOMARTIS ASSMANN 1847 (NYMPHALIDAE) NAJDENA TUDI V PREKMURJU

EINE NEUE LOKALITÄT VON MELLECTA BRITOMARTIS ASSMANN 1847
(NYMPHALIDAE)
IM PREKMURJE/MURGEBIET - SLOWENIEN GEFUNDEN

Stanislav GOMBOC
Beltinci

ABSTRACT. — GOMBOC, S., Eine neue Lokalität von *Mellicta britomartis* Assmann 1847 (*Nymphalidae*) in Prekmurje/Murgebiet Slowenuen gefunden.

Mellicta britomartis Assm. ist eine von den Arten, deren Bestimmung ist nur durch die Genitalorgane möglich. Ähnliche Arten sind: *M. aurelia* Nick., *M. athalia* Rott. und *Melitaea diamina* Lang. Alle von diesen Arten fliegen auch um gleiche Zeit und an gleichen Stellen. Und das ist auch die Tatsache, das bis jetzt nur etliche Lokalitäten von dieser Art bekanntgegeben sind. In Slowenien ist die Art bis jetzt nur im Vipavska dolina, Nanos, Cerknica, Ig bei Želimlje, Podgorje, Postojna, Hrastovlje, Rižana, Črni Kal und aus Umgebung Kozina gefunden worden, wo sie mit der Unterart *M. britomartis michieli* Varga vertreten ist. Aus Steiern und Pomurje/Murgebiet ist Erwähnung dieser Art noch nicht bekannt. Nach der Untersuchung den Genitalorgane von mehreren Exemplaren der Gattung *Mellicta* sind ausser *M. athalia* Rott. auch Exemplare von *M. britomartis* Assm. in diesem Material nachgewiesen worden. Die Falter sind am 26.06.1991 in Bukovnica (XM 07) im Pomurje/Murgebiet gefangen worden. Dort fliegt die Art am Rand eines nasse Laubwaldes mit etwas etwas Unterwuchs, wo ist sie auch an ein par m² Fläche beschränkt. Diese neue Fund ist doch keine Überraschung für die Art *M. britomartis* Assm.. Pomurje bietet sie eine günstige Lebensraum für die Reproduktion und es war zu erwarten diese Art hier auch zu finden. Wegen des trockenen und warmen Somers 1992 und 1993 war die Art in diesem Umgebung nicht mehr zu finden.

M. britomartis Assm. je ena od vrst, katerih zanesljiva določitev je mogoča samo s pregledom genitalnega aparata. Vizualno jo je zelo težko ločiti od njej sorodnih vrst: *M. aurelia* Nick., *M. athalia* Rott. in *Melitaea diamina* Lang, zato je pri določitvah pogosto zamenjana z eno izmed teh vrst, posebno še z *M. athalia* Rott. ki je v Sloveniji povsod pogosta. To je tudi eden od vzrokov, da je doslej v Sloveniji evidentiranih tako malo lokacij z nahajališčem te vrste.

Do sedaj znane lokalitete te vrste v Sloveniji so naslednje:

Čaven na Trnovskem gozdu	16.6.1989	leg. Štanta
Črni kal	13.6.1984	leg. Carnelutti
Črni kal	4.6.1986	leg. Carnelutti
Črni kal	26.6.1991	leg. Štanata
Ajdovščina	12.6.1973	leg. Habeler
Cerknica	14.6.1950	leg. Carnelutti
Col na Trnovskem gozdu	13.6.1973	leg. Habeler
Hrastovlje	13.6.1980	leg. Carnelutti
Hrpelje pri Kozini	13.6.1980	leg. Carnelutti
Ig pri Želimlju	8.6.1970	leg. Carnelutti
Nanosleg.		leg. Michieli
Nanos	9.7.1954	leg. Carnelutti
Nanos	20.6.1978	leg. Carnelutti
Petrinjski Kras	21.6.1991	leg. Habeler
Pivka	1.5.19731	leg. Habeler
Podgorje	11.6.1976	leg. Carnelutti
Podgorje pri Kozini	22.6.1991	leg. Habeler
Pokojišče pri Kamenem vrhu		leg. Michieli
Rižana	13.6.1984	leg. Carnelutti
Rupa pri Ilir. Bistrici	12.6.1973	leg. Habeler
Sežana	26.6.1984	leg. Carnelutti
Slavnik	15.6.1969	leg. Carnelutti

Iz podatkov je razvidno, da je vrsta do sedaj evidentirana le v zahodnem delu Slovenije, kjer je zastopana s podvrsto *M. britomartis michieli* Varga. in ima eno generacijo letno.

Sicer je *M. britomartis* Assm. zastopana v vzhodni Aziji ter vzhodni in srednji Evropi, kjer se zmeraj pojavlja lokalno, in je populacijsko omejena na manjše areale, navadno ruderalnih rastišč. Zato jo ponavadi srečamo na negnojnih, higrofilnih in nekoliko z grmovjem prekritih travnikih, ki so pozno košeni, ob robovih gozdov in gozdnih jasah

26. junija 1991 sem pojav te vrste zabeležil tudi pri Bukovnici v Prekmurju. Na tej lokaliteti je vrsta omejena na zelo ozek areal, le na nekaj m², kar me je zelo presenetilo. Opazovani metulji so se gibali le znotraj tega areala, na obrobju le-tega pa se je pojavljala vrsta *M. athalia* Rott., ki je bila zelo številna. Da bi se vrsti srečevali znotraj in na obrobju tega areala, pri opazovanjih ni bilo zaslediti.

Na tej lokaliteti se *M. britomartis* Assm. pojavlja na obrobju vlažnega habitata, sestaja črne jelše in podrasti, ki se čez gozdno cesto spremeni v mešan listnato iglast gozd bukve, hrasta, gabra in rdečega bora s podrastjo. Vrsta se je pojavljala na obrobju mešanega gozda, pri prehodu tega v manjšo gozdno jaso, ob kateri poteka gozdna pot od Bukovniškega jezera do Bukovnice. Habitat, ki je relikten znotraj gozda, je občutljiv tako na klimatske kot človekove posege, zato je populacija v tem arealu zelo ogrožena, kar je bilo opaziti po številu opazovanih metuljev (10). V letih 1992 in 1993 zaradi sušnih in vročih obdobj vrste na tej lokaliteti nisem več zasledil.

Metulji *M. britomartis* Assm. ujeti na tej lokaliteti so po izgledu skoraj identični sorodni vrsti *M. athalia* Rott., ki se pojavlja na Bukovnici. Od podvrste *M. britomartis michielii* Varga. se razlikujejo po svetlejšem obarvanju na zgornji in spodnji strani kril. Zato sem vrsto zanesljivo lahko določil samo po pregledu genitalnega aparata. Pravilnost določitve je pozneje potrdil še H. Habeler.

Prav gotovo to ni edina populacija *M. britomartis* Assm., ki se pojavlja v severovzhodni Sloveniji, saj je podobnih habitatov na tem koncu Slovenije veliko. Morebiti pa je temu le vzrok nekoliko težja določitve te vrste in se v zbirkah nahaja pod etiketo vrste *M. athalia* Rott. in čaka na pravilno determinacijo.

Literatura:

- Habeler H., Gomboc S., Černila M.** (1993): *Računalniške baze podatkov — LEPIDAT.*
- Habeler, H.** (1974): *Neuerliche Funde von Mellicta britomartis michielii Varga vom illyrischen Karst (Lep., Nymphalidae).*— Nachrichtenblatt der Bayerischen Entomologen, 2(23) s. 17-19.
- Higgins, L. G., Riley, N. D.** (1978): *Die Tagfalter Europas und Nordwestafrikas.*— Verlag Paul Parey, Hamburg und Berlin. 376 s.
- Varga, Z.** (1969): *Eine neue Unterart von Mellicta britomartis Assm. (Lepidoptera: Nymphalidae).*— Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae, 1-2(15), s. 219-227.

Naslov avtorja
Stanislav Gomboc
Gančani 110
SLO-69231 Beltinci